

3 La població immigrada en el mercat laboral

Sònia Parella i Rubio
Albert Recio Andreu

RESUM

L'objectiu d'aquest capítol és analitzar la situació laboral de la població estrangera immigrada. Amb aquesta finalitat, el text s'inicia amb la constatació de l'elevada participació laboral d'aquest col·lectiu a partir de l'anàlisi de la relació entre població estrangera i activitat econòmica. A continuació, s'estudien alguns dels indicadors principals de la posició en el mercat de treball i les condicions de treball de la població ocupada, amb un fort èmfasi en les diferències segons el sexe.

Tot i les elevades taxes d'activitat que presenta la població estrangera, el capítol dedica un apartat a mostrar la incidència de l'atur, el perfil de les persones aturades i les estratègies seguides a l'hora de cercar feina, així com a perfilar les característiques que ha de reunir una oferta laboral perquè sigui acceptada. D'altra banda, la inactivitat i la seva marcada feminització requereix una anàlisi específica que posi l'accent en les seves causes i en les perspectives d'incorporació de les persones inactives en el mercat de treball.

La forta concentració de la població estrangera en els estrats més baixos de l'estructura ocupacional planteja interrogants interessants, als quals l'enquesta permet donar resposta, com ara saber en quina mesura els immigrants ocupats fan gestions per cercar una altra feina (estratègies de mobilitat laboral).

Finalment, el capítol conclou amb una aproximació a les dificultats de compaginació de la vida laboral i familiar. Les dades presentades mostren que també per a les persones immigrades el temps dedicat a les tasques domèstiques esdevé un factor explicatiu clau de les desigualtats de gènere en el mercat laboral.

En aquest capítol s'analitza la situació laboral de la població estrangera immigrada. L'*Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya (2006)* proporciona informació abundant sobre la situació laboral i les condicions de treball de la població nascuda fora d'Espanya, que ens permet obtenir una primera radiografia sobre la relació entre immigració i mercat de treball. Malauradament, per qüestions de significativitat estadística, no es recullen sistemàticament creuaments amb un seguit de variables que conté l'enquesta i que influeixen notòriament en les pautes d'incorporació i promoció de la població immigrada en el mercat de treball, com ara el lloc de procedència, el nivell educatiu, la situació legal de residència o el temps d'estada, entre altres. Ens hem hagut de limitar només a aquells creuaments que sí que resulten significatius, la qual cosa ha comportat un predomini clar de l'anàlisi de les diferències per sexe (el seu caràcter binari garanteix la significativitat dels creuaments per a molts dels indicadors escollits) i, en tot cas, apuntar per a la resta de variables pistes que requeriran recerques posteriors.

ELS IMMIGRANTS I L'ACTIVITAT LABORAL

L'enquesta confirma l'elevada orientació dels immigrants cap al mercat laboral. La seva taxa de participació és alta. Això s'explica tant pel fet que la motivació laboral té un paper central en el procés migratori com per l'estructura d'edats de la població nou-

vinguda, formada majoritàriament per persones en edat laboral i amb una presència reduïda de persones jubilades (només un 3% de la mostra). Malgrat això, es constata la persistència de desigualtats de gènere, que fan que els homes tinguin nivells de participació laboral més elevats que les dones i que un nombrós grup de dones (21%) es dediqui exclusivament a la llar (vegeu la taula 1). A més de tenir taxes d'activitat substancialment inferiors, les dones immigrants, igual que les nacionals, experimenten taxes d'atur més elevades que els homes (si bé la taxa conjunta d'atur dels immigrants es més alta que la mitjana de Catalunya). El baix percentatge d'estudiants indica també que es tracta de grups socials truncats pel que fa a la seva estructura demogràfica.

El nivell d'estudis té una certa incidència en la situació laboral (vegeu la taula 2). Les persones sense estudis i amb estudis primaris tenen una presència laboral inferior. L'educació incideix també en les possibilitats de trobar feina, ja que la taula 2 mostra

Taula 1.

Relació de la població immigrada respecte a l'activitat econòmica segons el sexe

	Home	Dona	Total
Ocupat/da	82,6%	59,7%	748 71,2%
Desocupat/da	10,5%	10,1%	108 10,3%
Jubilat/da	2,2%	3,0%	27 2,6%
Estudiant	2,5%	3,0%	29 2,7%
Feines de la llar	0,0%	21,4%	111 10,6%
Altres situacions d'inactivitat	2,3%	2,9%	27 2,6%
Total	528 100%	522 100%	1.050 100%
Taxes d'activitat	93,0%	69,8%	81,5%
Taxes d'atur	11,2%	14,4%	12,6%

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

com la taxa d'atur varia en sentit contrari al nivell educatiu (baixa a mesura que s'incrementa l'educació).

Taula 2.

Relació de la població immigrada respecte l'activitat econòmica segons el nivell d'estudis

	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis superiors	Total
Actius	59,5%	81,2%	84,5%	86,6%	856 81,5%
Ocupats	50,2%	69,6%	74,3%	77,7%	748 71,2%
Aturats	9,3%	11,6%	10,2%	8,9%	108 10,3%
Inactius	40,5%	18,8%	15,5%	13,4%	194 18,5%
Jubilats	2,0%	2,5%	2,6%	3,0%	27 2,6%
Estudiants	0,0%	0,8%	4,4%	3,4%	29 2,7%
Tasques llar	36,4%	11,6%	6,5%	5,1%	111 10,6%
Altres inactius	2,2%	3,9%	2,0%	1,9%	27 2,6%
Total	103 100%	297 100%	450 100%	200 100%	1.050 100%
Taxa atur	15,6%	14,3%	12,1%	10,2%	12,6%

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

La situació és força diferent quan considerem l'altre espai laboral, el del treball domèstic (taula 3). Es tracta d'un camp difícil d'avaluar, especialment pel caràcter fragmentari de moltes activitats domèstiques, diferents del caràcter de "treball compacte" que caracteritza l'activitat mercantil. Sense entrar en l'anàlisi detallada que farem posteriorment, resulta evident que la distribució de papers és completament diferent que en el mercat

laboral. El repartiment del treball domèstic continua apareixent com la contrapartida de la participació en el mercat laboral: la majoria d'homes són completament inactius o tenen una activitat domèstica molt baixa, mentre que les dones tenen nivells de participació elevats i un 22,6% presenta jornades domèstiques plenes.

Taula 3.

Hores setmanals dedicades a les tasques de la llar segons el sexe

	Home	Dona	Total
Cap hora	15,2%	1,6%	89 8,5%
D'1 a 10 hores	60,6%	24,9%	450 42,9%
D'11 a 20 hores	15,9%	27,5%	228 21,7%
De 21 a 30 hores	3,8%	20,1%	125 11,9%
Més de 30 hores	1,0%	22,6%	123 11,7%
Ns/nc	3,4%	3,2%	35 3,3%
Total	528 100%	522 100%	1.050 100%

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

POSICIÓ EN EL MERCAT LABORAL

Per analitzar la posició que ocupen els immigrants en el mercat laboral només tindrem en compte la de les persones que efectivament hi són presents, descomptant els homes i les dones que diuen no haver treballat mai. En conjunt, es pot observar que estan sobrerrepresentats en els espais laborals més baixos, si bé la diversitat de situacions és més gran de la que sovint es pensa. Cal tenir en compte que si bé el gruix de la immigració prové de països pobres, una part dels estrangers és originari de països rics i altres arriben amb un bagatge educatiu i social que els permet assolir un altre tipus

de posicions. I, possiblement, aquesta diversitat s'anirà consolidant a mesura que una part d'aquestes persones allarguin la seva presència al país.

Pel que fa a la situació laboral (vegeu la taula 4), la majoria està en situació de treball assalariat. Sorprèn d'entrada que aquesta sigui una situació més comuna entre els homes que entre les dones. El pes relatiu que per a elles suposa la situació d'autònom es deu al fet que sota aquesta rúbrica s'amaguen situacions molt diverses, incloent-hi feines informals —com el cas de les dones que treballen com a empleades domèstiques—, cosa que resulta totalment coherent quan s'analitza la resta de condicions laborals que afecten el mercat laboral femení. Per aquesta raó, la categoria d'autònoms té una forta ambigüïtat respecte de la situació real, atès que hi poden coexistir des d'individus amb petits projectes empresarials (botigues, professionals liberals...) fins a treballadores domèstiques o subcontractats de la construcció.

Taula 4.

Situació de treball de la població immigrada segons el sexe

	Home	Dona	Total
NP (no ha treballat mai)	2,4%	15,3%	92 8,8%
Empresari	5,2%	2,7%	42 4,0%
Autònom	7,0%	9,4%	86 8,2%
Assalariats/des	85,4%	72,5%	829 78,9%
Total	528 100%	522 100%	1.050 100%

Nota: Empresari inclou autònoms amb assalariats; autònoms inclou empresaris sense assalariats.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

De l'anàlisi de la categoria socioprofessional es desprèn que una part important dels entrevistats (54%) ocupa llocs de treball subordinats i està fortament concentrat en la categoria de "treballadors/es no qualificats/ades" (vegeu la taula 5). Les diferències

per sexe es posen de manifest des del moment que aquesta categoria afecta el 61% de les dones i el 48% dels homes; mentre que el 28% dels homes i només el 6% de les dones són treballadors/es qualificats/ades. En aquest sentit, es constata que les dones estrangeres ocupen les posicions més baixes en l'estructura ocupacional.

Taula 5.

Categoria socioprofessional de la població immigrada segons el sexe

	Home	Dona	Total
Empresaris/es i treballadors/es per compte propi amb assalariats	5,3%	3,2%	42 4,4%
Empresaris/es i treballadors/es per compte propi sense assalariats	7,1%	10,9%	85 8,9%
Directors/es, gerents i tècnics	5,8%	8,4%	67 7,0%
Personal administratiu i encarregats/des	5,5%	11,0%	77 8,1%
Treballadors/es qualificats/des	27,5%	5,6%	167 17,4%
Treballadors/es no qualificats/des	47,5%	60,9%	514 53,7%
Altres	1,2%	0,0%	6 0,6%
Total	515 100%	442 100%	957 100%

Nota: La taula no inclou aquelles persones que no han treballat mai.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Pel que fa a la posició sectorial, és visible una forta segregació ocupacional (taula 6). Els homes estan particularment sobrerrepresentats en la construcció i l'agricultura (si bé el pes d'aquest darrer sector és petit a causa de les característiques del nostre model productiu), mentre que les dones es concentren majoritàriament en els serveis. Aquesta situació mostra l'existència de nínxols específics de mercat que han estat coberts per gran part dels immigrants (construcció, servei domèstic i cures, hostaleria, etc.) En el cas de la construcció, on s'ha produït un veritable auge productiu, sorgeix l'inter-

rogant de què pot passar en el futur si la producció s'alenteix. Es planteja un escenari que podria resultar dramàtic per a l'ocupació immigrant masculina, si no és que es posen en marxa importants moviments de reorientació professional i diversificació productiva. Per nacionalitat, si bé no hi ha significativitat estadística, es detecta una major concentració de magribins en els sectors de l'agricultura i la construcció i dels europeus i llatinoamericans en el sector de serveis.

Taula 6.

Sector d'activitat de la població immigrada segons el sexe

	Home	Dona	Total
Agricultura	4,6%	1,5%	30 3,2%
Indústria	19,8%	11,6%	153 16,0%
Construcció	32,6%	1,0%	172 18,0%
Serveis	42,9%	85,5%	599 62,6%
Total	515 100%	442 100%	957 100%

Nota: El total no inclou aquelles persones que no han treballat mai.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Si resulta palès que una gran part de la població nouvinguda s'ocupa en les tasques menys considerades socialment, les que ocupen els estrats inferiors de la piràmide ocupacional, ens podem preguntar què ha representat això per a la seva pròpia mobilitat social. Tractar d'esbrinar aquesta situació és complicat, fonamentalment per dues raons. En primer lloc, és possible que una mateixa categoria socioprofessional representi situacions molt diferents en diversos contextos sociogeogràfics. Un exemple clar és la categoria "treballador autònom sense assalariats", que pot cobrir des d'una activitat amb un cert contingut professional i una bona posició de mercat fins a un treball de servei domèstic. Saber exactament de què estem parlant

és, per tant, complicat. En segon lloc, cal preguntar-se si el canvi de categoria social és degut a l'emigració o, per contra, és aquest canvi el que va promoure la migració. Per exemple, si trobem algú que prové d'un context de professionals liberals i ara està fent feina de treballador manual, pot ser que hagi arribat a aquesta situació pel

Taula 7.

Categoria socioprofessional dels entrevistats segons la categoria professional del pare

Categoria socioprofessional del pare de l'entrevistat/da	Empresaris/es i treballadors/es per compte propi amb assalariats	Empresaris/es i treballadors/es per compte propi sense assalariats	Directors/es, gerents i tècnics	Personal administratiu i encarregats/des	Treballadors/es qualificats/des	Treballadors/es no qualificats/des	Altres	Total	
NP (no ha treballat mai)	0,0%	0,0%	1,3%	1,7%	1,2%	0,3%	0,0%	6	0,6%
Empresari amb assalariats	18,3%	5,3%	10,6%	13,1%	1,1%	2,8%	0,0%	45	4,7%
Empresari sense assalariats	6,6%	4,7%	4,6%	0,9%	3,2%	2,8%	0,0%	30	3,2%
Autònom amb assalariats	5,6%	1,2%	0,0%	10,1%	3,9%	1,4%	0,0%	25	2,6%
Autònom sense assalariats	1,7%	8,9%	1,4%	3,8%	6,4%	6,3%	0,0%	55	5,8%
Professional liberal	2,0%	1,6%	9,0%	1,7%	1,0%	1,8%	0,0%	20	2,1%
Director o gerent d'empreses públiques o privades	5,5%	6,2%	0,0%	4,9%	0,7%	1,0%	0,0%	18	1,8%
Tècnic superior	9,7%	13,4%	26,6%	4,5%	0,6%	1,6%	0,0%	46	4,8%
Tècnic mitjà	0,0%	3,6%	4,8%	6,0%	3,1%	2,8%	0,0%	30	3,2%
Personal administratiu o comercial	13,8%	8,0%	14,0%	11,3%	2,3%	5,5%	37,6%	66	6,9%
Contramestre, capatàs	3,1%	1,2%	2,9%	5,5%	2,5%	0,6%	0,0%	15	1,6%
Obrer qualificat	11,9%	12,3%	10,9%	17,2%	27,3%	16,3%	11,2%	166	17,3%
Obrer no qualificat	2,0%	7,4%	2,4%	4,3%	10,0%	16,4%	0,0%	113	11,8%
Treballador no tècnic dels serveis	9,2%	3,6%	2,0%	3,2%	6,7%	9,1%	27,5%	71	7,4%
Treballador agrari	3,0%	16,0%	3,1%	4,0%	24,4%	23,1%	0,0%	179	18,7%
Forces armades i CSE	3,6%	1,3%	1,1%	0,0%	1,8%	3,4%	0,0%	24	2,5%
No classificables	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%	0,3%	0,5%	0,0%	5	0,5%
Ns/Nc	3,9%	5,5%	5,5%	5,5%	3,5%	4,3%	23,8%	44	4,6%
Total	42 100%	85 100%	67 100%	77 100%	167 100%	514 100%	6 100%	957 100%	

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

fet migratori (no ha trobat la feina que esperava en arribar), o bé que la migració hagi estat produïda per la dificultat de mantenir l'estatus en el país d'origen. Per tant, l'únic que tenim és una mena de fotografia fixa que ens dóna pistes sobre els orígens i el punt d'arribada.

Per obtenir aquesta pista hem procedit a creuar les categories socioprofessionals dels pares amb les dels immigrants. Només hem considerat les dels pares, perquè en el cas de les mares predominen les que no han treballat mai fora de la llar i, per tant, es fa difícil determinar-ne l'estatus social a partir de la posició ocupacional. El resultat d'aquest creuament es recull a la taula 7. Atès el grau de desagregació de les variables, es perd significativitat estadística i cal adoptar tota classe de precaucions a l'hora d'interpretar les dades. Com podem veure, els canvis de posició social de pares i fills els trobem en totes direccions. Però una lectura més acurada ens dóna algunes pistes sobre la direcció dominant del conjunt.

A la taula 8 hem procedit a presentar de manera sintètica els resultats de la taula 7. Posem en relació les categories socioprofessionals dels immigrants amb les dels seus pares. A partir de les categories agregades, analitzem quina és la proporció d'immigrants que tenen la mateixa situació socioprofessional que tenien els seus pares (manteniment); els que han accedit a una categoria socioprofessional "superior" (promoció), i, per últim, els que tenen una categoria socioprofessional inferior (proletarització).

En conjunt, sembla que hi ha hagut una moderada promoció social (un 23% del total) protagonitzada sobretot pels treballadors qualificats que procedeixen de pares que eren treballadors no qualificats. El 42% dels immigrants no manté la mateixa categoria que els pares, si bé una part important correspon a treballadors no qualificats que no han variat la posició. Els fills de professionals, directius i tècnics superiors també semblen tenir força capacitat de manteniment de la posició després de l'emigració. La mobilitat intergeneracional descendent ("proletarització"), en canvi, afecta un 35% dels entrevistats/ades, en el sentit que la immigració hauria significat, globalment, una pèrdua d'estatus social. La protagonitzen sobretot treballadors no qualificats amb pares que ocupaven categories superiors, sobretot "obriers qualificats" i "empresaris i autònoms".

Taula 8.

Comparació entre les categories professionals de la població immigrada i la dels seus pares

Categoria socioprofessional del pare de l'entrevistat/da	Empresaris/es i treballadors/es per compte propi	Directors/es, gerents i tècnics	Personal administratiu i encarregats/des	Treballadors/es qualificats/des	Treballadors/es no qualificats/des	Altres*
Empresaris i autònoms	31	11	22	24	68	0
Professionals, directius i tècnics	27	27	13	9	37	0
Administratius i capataços	15	11	13	8	31	3
Obrer qualificat	15	7	13	46	84	1
Obrers no qualificats, serveis i agrari	29	5	9	69	250	2
Altres	10	5	7	11	44	1
Total	127	67	77	167	514	7

	Empresaris/es i treballadors/es per compte propi	Directors/es, gerents i tècnics	Personal administratiu i encarregats/des	Treballadors/es qualificats/des	Treballadors/es no qualificats/des	% sobre el total
Promoció	86	23	22	69		22,9
Manteniment	31	27	13	46	250	42,0
Proletarització		11	35	41	220	35,1
Total	117	61	70	156	470	100

* Inclou els “no ha treballat mai”, les “forces armades i CSE”, els “no classificables” i els “NS/NC”.

Nota: “Promoció” fa referència a entrevistats/des amb una categoria socioprofessional superior a la dels seus pares; “manteniment” als entrevistats/des que mantenen la mateixa categoria socioprofessional que els seus pares; i “proletarització” als entrevistats/des amb una categoria socioprofessional inferior a la dels seus pares.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

En qualsevol cas, el percentatge de persones que passarien a una categoria professional inferior que la que tenien els seus pares supera el percentatge de les que es promocionen. Aquesta conclusió cal matisar-la en diversos sentits. En primer lloc, la com-

paració de posicions en contextos diferents (pel que fa a sous, drets socials, etc.) pot esmorteir (o empitjorar) la sensació de pèrdua o millora. En segon lloc, cal recordar que l'emigració és sempre un procés i que ara estem analitzant tot just la situació de la primera “onada”. Caldrà veure quina és l'evolució els anys vinents de les trajectòries laborals seguides pels immigrants a la societat receptora, per avaluar la mobilitat laboral intergeneracional.

CONDICIONS DE TREBALL

En conjunt, els immigrants experimenten un percentatge relativament elevat d'ocupació a temps parcial, el 12% (vegeu la taula 9). Es tracta d'una situació que afecta especialment les dones, ja que en el seu cas la proporció s'aproxima al 25%, mentre que només un 3% d'homes té aquesta situació contractual.

Taula 9.

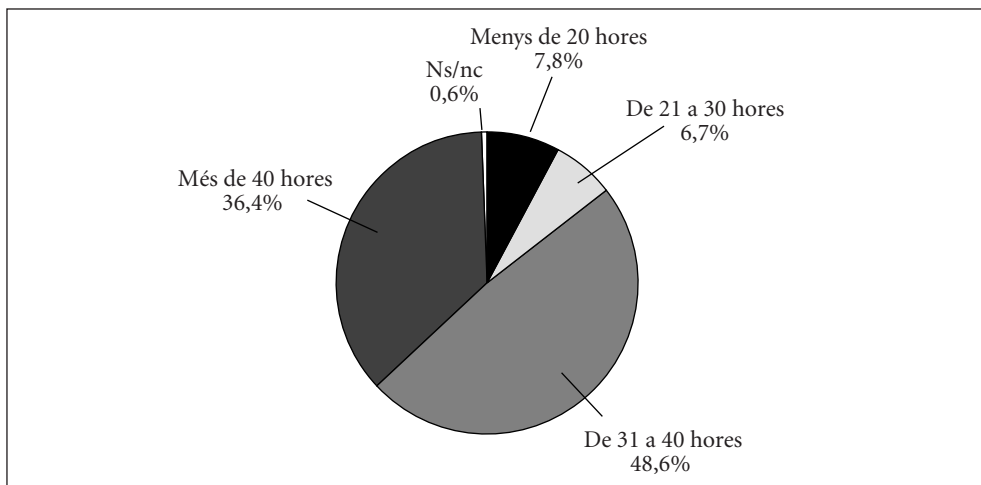
Tipus de jornada de la població immigrada segons el sexe

	Home	Dona	Total
A temps complet	97,4%	74,9%	658 88,0%
A temps parcial	2,6%	24,9%	89 11,9%
Total	436 100%	312 100%	748 100%

Nota: La taula inclou només aquelles persones que estan ocupades.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Pel que fa la jornada laboral, mesurada a partir de les hores treballades la darrera setmana, una part important (49%) admet tenir una jornada laboral d'entre trenta-una i quaranta hores. Cal tenir en compte que un 36% dels entrevistats/ades treballa més de quaranta hores setmanals.

Gràfic 1.**Jornada laboral setmanal de la població immigrada**

Nota: El gràfic inclou només aquells que estan ocupats.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Es constata l'existència d'un elevat índex de precarietat en la situació contractual dels immigrants: el 42% dels entrevistats/ades tenen contracte temporal, i un 7% no disposa de cap mena de contracte (val a dir que un 3% desconeix la seva situació). La temporalitat contractual és més freqüent entre els homes que entre les dones (vegeu la taula 10). Ara bé, ells tenen un percentatge de temporalitat més elevat, però, en canvi, és menor la proporció dels qui treballen sense contracte (2% i 14%, respectivament).

La via d'accés principal a la feina és el contacte amb amics i familiars (vegeu la taula 11). Aquesta és la via que manifesta el 55% dels enquestats. És, sens dubte, un indicador de la importància que tenen les xarxes socials dels immigrants en el funcionament del mercat laboral. Potser també indica el complex procés social que hi ha darrere dels processos migratoris, en què moltes persones arriben amb informació i contactes d'altres persones de la seva comunitat i de les arrels que aquestes ja han establert. La segona fórmula per trobar feina és, clarament, adreçar-se directament a l'empresa, anar

Taula 10.

Relació contractual de la població immigrada segons el sexe

	Home	Dona	Total
Indefinida	50,5%	43,9%	305 47,8%
Temporal	44,2%	39,7%	270 42,4%
Sense contracte	2,1%	13,5%	43 6,7%
Ns/nc	3,3%	2,9%	20 3,1%
Total	378 100%	260 100%	638 100%

Nota: La taula inclou només aquells que estan ocupats.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Taula 11.

Via d'obtenció de la feina actual de la població immigrada

	Percentatge
Amics o familiars	55,0%
Adreçant-se directament a les empreses	13,7%
Té un negoci propi	10,3%
Anuncis	7,5%
ETT	4,1%
INEM	2,1%
Borsa de treball	2,1%
Oposicions o concursos	1,8%
L'empresa li va trucar	0,9%
Altres mitjà	0,7%
Organització empresarial	0,4%
SCC (Servei Català de Col·locació)	0,4%
Altra oficina privada de col·locació	0,1%
Ns/nc	0,8%
Total	748 100%

Nota: La taula inclou només aquells que estan ocupats.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

a buscar activament una ocupació (14%). La tercera via és la de l'autoocupació, que representa un 10% del total. Les vies formals (INEM, SCC, ETT), en canvi, presenten percentatges més baixos.

Si bé no es poden veure, per qüestions de significativitat estadística, quins són els ingressos que reben els immigrants per l'activitat laboral que duen a terme, el que resulta evident de la distribució de freqüències de la taula 12 és que la majoria té un nivell d'ingressos baix (un 87% no supera els 1.500 € mensuals) o molt baix (un 56% percep salaris igual o per sota dels 900 €). És d'esperar que els qui no tenen ingressos (16%) es corresponguin fonamentalment a una part dels inactius (estudiants, tasques a la llar) i dels aturats. Però no estem en condicions d'avançar molt més pel que fa a aquest punt.

Taula 12.
Ingressos mensuals de la població immigrada

	Percentatge	Percentatge acumulat
No té ingressos	15,9%	15,9%
Menys de 450 euros al mes	6,5%	22,4%
De 451 a 600 euros al mes	6,5%	28,9%
De 601 a 750 euros al mes	9,9%	38,8%
De 751 a 900 euros al mes	17,1%	55,8%
De 901 a 1.050 euros al mes	13,4%	69,3%
De 1.051 a 1.200 euros al mes	10,1%	79,4%
De 1.201 a 1.500 euros al mes	7,5%	86,8%
De 1.501 a 1.800 euros al mes	2,9%	89,8%
Més de 1.800 euros al mes	3,5%	93,3%
Ingressos no mensuals/irregulars	1,8%	95,0%
Ns/nc	5,0%	100,0%
Total	1.050	100%

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Un altre fet rellevant és el reduït percentatge d'immigrants que treballen en empreses on hi ha representació sindical (vegeu la taula 13). Un 56% dels immigrants treballa

en empreses on aquesta representació és inexistent i un altre 11% treballa sol. De fet, aquesta situació cal entendre-la com un mecanisme important de tutela de drets i possibilitats de veu. I allà on no n'hi ha, es donen més possibilitats d'abusos i conculcació de drets. Entre els entrevistats/adés que sí que tenen representació, són més nombrosos els qui tenen delegats que els qui es poden adreçar a un comitè d'empresa, cosa que reflecteix un nivell de "cobertura" sindical reduït.

Taula 13.

Tipus de representació sindical a l'empresa on treballa la població immigrada

	Percentatge
No hi ha representació	56,0%
Delegats sindicals	10,9%
Comitè d'empresa	9,7%
Altres tipus de representació	0,5%
Treballa sol/a	11,4%
Ns/nc	11,6%
Total	748 100%

Nota: La taula inclou només aquelles persones que estan ocupades.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

D'aquest conjunt de situacions surt una pintura complexa. D'una banda, és clar que hi ha una pluralitat de situacions que mostren que el procés migratori es caracteritza per una enorme variabilitat. Una part no gens negligible ha aconseguit estabilitzar la seva situació laboral i entra en un procés clar d'arrelament temporal, la qual cosa no exclou l'existència d'un segment de persones en situació de precarietat i d'informalitat. Cal aprofundir aquest coneixement, per tant, amb estudis específics que permetin entendre com funcionen i s'organitzen aquests subsectors. D'altra banda, l'anàlisi manifesta que certament els immigrants estan sobrerepresentats en els estrats més baixos, tant pel que fa a la precarietat contractual i a la subocupació no desitjada com per les llargues jornades laborals i la concentració en els llocs de treball amb menys prestigi, així com per l'absència de representació sindical.

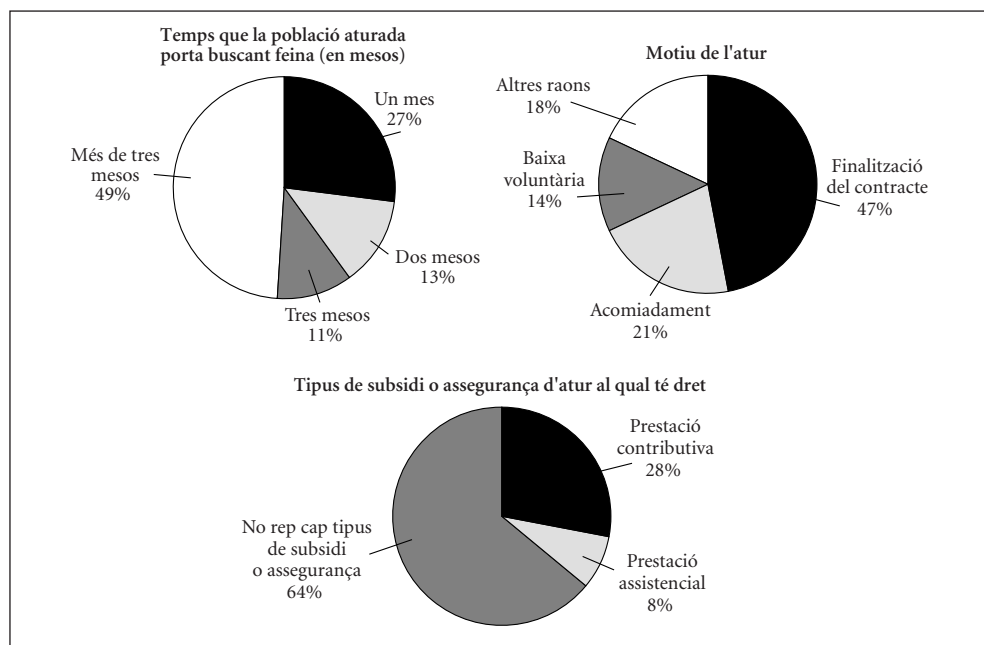
IMMIGRACIÓ, ATUR I CERCA DE FEINA

Anteriorment hem constatat que malgrat l'expansió de la demanda laboral, un nombrós grup de persones immigrades roman en situació d'atur. Cal veure quines són les característiques d'aquest col·lectiu. Malauradament, la submostra d'aturats de l'enquesta és només de cent vuit persones, cosa que no permet extreure informació significativa dels creuaments i només se'n poden aportar pistes.

Si tenim en compte el temps que porten a l'atur, aproximadament la meitat dels aturats porta un temps relativament breu cercant feina: el 51%, tres mesos o menys, i un

Gràfic 2.

L'atur de la població immigrada

Nota: S'inclouen només les persones que estan aturades.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

27%, no supera el mes (vegeu el gràfic 2). Un aspecte interessant és que en la majoria de casos, un 94%, es tracta de persones que han estat ocupades anteriorment. No es tracta, per tant, de nouvinguts que estan cercant una oportunitat en el nostre mercat laboral, sinó de persones que ja han tingut una experiència laboral anterior i que per raons diverses han perdut la feina.

Les raons de la pèrdua de la feina ens en donen algunes pistes. Per al 47% de les persones aturades la raó de la pèrdua de l'ocupació va ser l'acabament del període contractual. La precarietat sembla que és, doncs, un element clau en la situació d'atur.

Pel que fa a la situació econòmica dels aturats, només una minoria (35%) és perceptor de prestacions econòmiques. La resta no rep cap mena de subsidi o assegurança.

Què fan aquestes persones per cercar feina? Tal com es desprèn de la taula 14, la majoria emprà mitjans diversos, si bé la xarxa de relacions socials sembla la via més important (el 84% de la població aturada). L'alt percentatge de respostes positives per a les diferents vies de cerca de feina mostra que es tracta d'una població que coneix força bé els diferents canals de cerca d'ocupació i que és activa en la seva utilització.

Quina és la disponibilitat per acceptar feines? Es tracta sempre d'una pregunta capciosa, ja que una cosa és preguntar hipotèticament i l'altra haver de prendre

Taula 14.

Estratègies de cerca de feina de la població immigrada en situació d'atur

	Percentatge
Servei Català de Col·locació	63,1%
Mitjançant amics, coneguts o familiars	83,7%
Prensa	54,9%
Per Internet	26,5%
Anant directament a les empreses	65,1%
Mitjançant una ETT	37,4%

Nota: La taula inclou només aquelles persones que estan aturades.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

decisiones en situacions concretes. A més, el caràcter genèric de les preguntes afegeix motius de confusió. Amb totes aquestes prevencions, les respostes de la taula 15 indiquen un grau de disponibilitat ampli. Davant la qüestió general de quin és el tipus de feina buscada, s'assenyala una àmplia predisposició a acceptar qualsevol ocupació (48%). La resta de motivacions tenen un paper secundari. Segueix, a una certa distància, l'adequació a la professió de l'individu, l'horari adequat i, només en un 9% dels casos, es considera l'adequació als estudis. En conjunt es tracta de persones que tenen com a primer objectiu trobar una feina remunerada per sobre de perpetuar un estatus social.

Taula 15.

Tipus de feina que busca la població immigrada en situació d'atur

	Percentatge
Adequada al seu ofici o professió	23,8%
Adequada als seus estudis	9,0%
Adequada a l'horari que pot fer	13,7%
Qualsevol feina	47,7%
Ns/nc	5,8%
Total	108 100%

Nota: La taula inclou només aquelles persones que estan aturades.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

L'anàlisi de la valoració de les característiques que hauria de tenir una nova feina ens permet accedir al "nivell d'acceptabilitat" de la població immigrada davant una oferta laboral (vegeu les taules 16 i 17). A continuació, en destaquem alguna de les dades més rellevants a partir de la submostra de persones aturades. Un 52% acceptaria o probablement acceptaria una feina d'una categoria inferior a la seva (en aquest cas podríem parlar d'una situació d'inconsistència d'estatus o de manca de correspondència entre el nivell educatiu i l'activitat laboral desenvolupada). Un 63% és rotund en afirmar que no acceptaria una feina mal pagada. Altres característiques que també generen un

percentatge important de rebuig són: una feina no declarada (un 73% no l'acceptaria o probablement no l'acceptaria), que exigís canvi de domicili (68%), que requerís molt temps de desplaçament (76%) o inestable (71%). Altres característiques de les ofertes de feina suposen un percentatge major d'acceptació: una feina a temps parcial l'acceptaria o probablement l'acceptaria un 57% de les persones entrevistades; així com també una feina amb torn de nit (35%) o que suposi haver de treballar els caps de setmana (45%). Una feina incompatible amb les tasques domèstiques i familiars seria rebutjada pel 45% de la mostra i acceptada per un 31%.

Taula 16.

Valoració d'una oferta de feina segons les seves característiques per part de la població immigrada

	No l'acceptaria	Probablement no l'acceptaria	Probablement l'acceptaria	L'acceptaria	Ns/nc	Total
Una feina amb categoria inferior a la seva	20,9%	22,4%	12,8%	39,0%	4,9%	100%
Una feina a temps parcial	19,7%	19,6%	16,6%	40,7%	3,4%	100%
Una feina mal pagada	63,2%	15,9%	7,7%	9,7%	3,4%	100%
Una feina que ocupi els caps de setmana	37,7%	14,1%	12,1%	32,8%	3,4%	100%
Una feina amb torn de nit	42,4%	19,0%	10,9%	24,3%	3,4%	100%
Una feina que exigís molt temps de desplaçament	54,5%	21,2%	4,5%	15,0%	4,7%	100%
Una feina que exigís canvi de domicili	56,2%	12,2%	10,5%	15,6%	5,5%	100%
Una feina no declarada	60,2%	12,4%	9,9%	14,1%	3,4%	100%
Una feina inestable	40,7%	30,2%	5,4%	20,2%	3,4%	100%
Una feina que exigís establir-se com a autònom	42,8%	14,8%	9,0%	28,2%	5,1%	100%
Una feina incompatible amb les tasques domèstiques i familiars	45,4%	11,9%	8,7%	30,5%	3,4%	100%

Nota: La taula inclou només aquelles persones que estan aturades.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Pel que fa al nivell d'ingressos per sota del qual no s'acceptaria una oferta laboral, la meitat de les persones enquestades en situació d'atur (un 51%) acceptaria salaris iguals o inferiors a 900 €. Un 18% desestimaria una oferta laboral de quaranta hores setmanals si el salari no superés els 1.200 €.

Taula 17.

Ingressos mínims mensuals pels quals la població immigrada acceptaria una feina de quaranta hores setmanals

	Percentatge	Percentatge acumulat
Menys de 600 euros	6,8%	6,8%
Entre 601 i 750 euros	18,4%	25,3%
Entre 751 i 900 euros	26,1%	51,4%
Entre 901 i 1.050 euros	12,0%	63,4%
Entre 1.051 i 1.200 euros	14,3%	77,7%
Més de 1.200 euros	17,8%	95,5%
Ns/nc	4,5%	100,0%
Total	108 100%	

Nota: La taula inclou només aquelles persones que estan aturades.

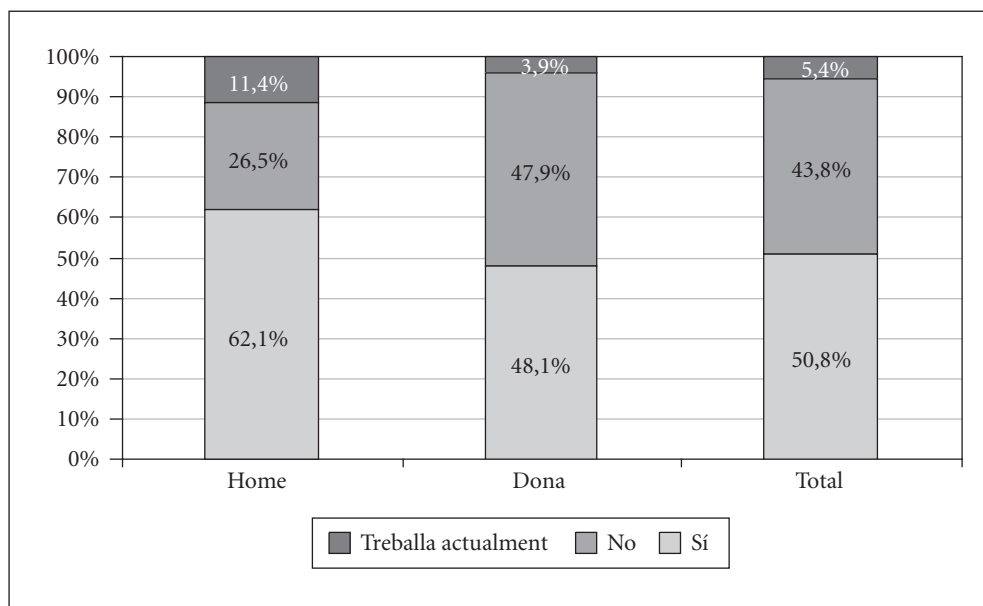
Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

LA INACTIVITAT ENTRE LA POBLACIÓ IMMIGRADA

La població inactiva engloba aquelles persones que han manifestat que la seva situació principal és “estudiant / mestressa de casa / jubilat” i que no es consideren ocupades ni en situació d'atur. La composició de la població inactiva per sexes ens mostra un perfil clarament feminitzat: un 81% són dones. Del total de la població enquestada inactiva, tal com es pot veure al gràfic 3, un 51% ha tingut una feina remunerada amb anterioritat i un 5% disposa actualment d'una feina (síntoma inequívoc de formes de participació laboral en l'economia submergida). Per sexes, mentre que un 62% dels homes sí que ha tingut una feina remunerada amb anterioritat, aquest és el cas només del 48% de les dones.

Gràfic 3.

Població immigrada en situació d'inactivitat que ha tingut una feina remunerada anteriorment segons el sexe

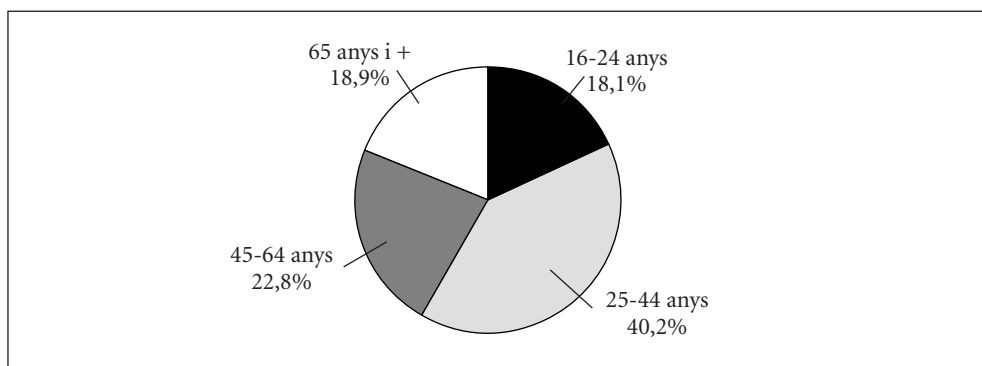
Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

La feminització de la inactivitat pot obeir no tant a una situació d'“atur encobert”, en el sentit de tractar-se de dones que disposen de menys oportunitats laborals que els homes. El pes que té l'assumpció de les tasques de la llar i la cura dels fills a l'hora d'explicar la inactivitat femenina és cabdal, tal com veurem més endavant, especialment entre els perfils de dones que han arribat a través de la reagrupació familiar o amb fills menors a càrrec seu. Així mateix, per a moltes d'aquestes dones immigrades, tenir una feina remunerada i externalitzar la cura dels fills no els compensa, ja que el cost econòmic (escoles bressol privades, serveis de cangur, etc.) està per sobre dels nivells salarials als quals tenen accés (no oblidem que gairebé la meitat de les dones inactives havia tingut una feina remunerada amb anterioritat).

L'estructura per edats de la població enquestada inactiva (vegeu el gràfic 4) ens mostra un predomini de la franja entre 25 i 44 anys (un 40%). Gairebé el 20% correspon a persones majors de 65 anys; sens dubte, un col·lectiu que anirà augmentat en els anys vinents, en la mesura que la població immigrada actualment activa assoleixi l'edat de jubilació. El 18% d'enquestats inactius té entre 16 i 24 anys, una part important dels quals és molt probable que estiguin estudiant.

Gràfic 4.

Inactivitat de la població immigrada segons l'edat

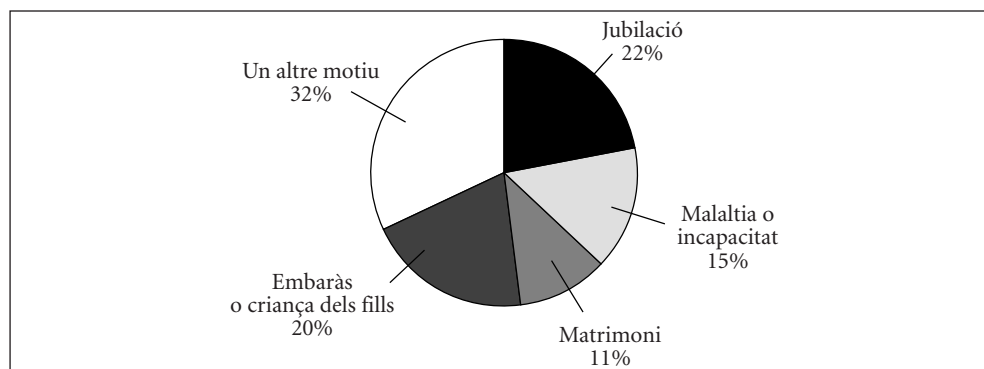
Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

L'anàlisi de les causes de la inactivitat ens permet aprofundir molt més en les característiques d'aquest col·lectiu d'immigrants (vegeu el gràfic 5). Un 21% atribueix la seva inactivitat a la jubilació, xifra que encaixa gairebé amb el 20% d'inactius majors de 65 anys que s'ha vist abans. Raons vinculades a les relacions de gènere, com ara el matrimoni, l'embaràs o la criança dels fills són esgrimides pel 31% de les persones entrevistades. Aquesta dada, sens dubte, ajuda a explicar la major incidència de la inactivitat entre els col·lectius de dones. Així mateix, les dades de la taula també podrien explicar la tendència observada que mostra percentatges d'inactivitat més elevats entre els estrangers europeus i els procedents del Magrib.

Gràfic 5.

Raó principal per la qual la població immigrada en situació d'inactivitat va deixar la feina remunerada

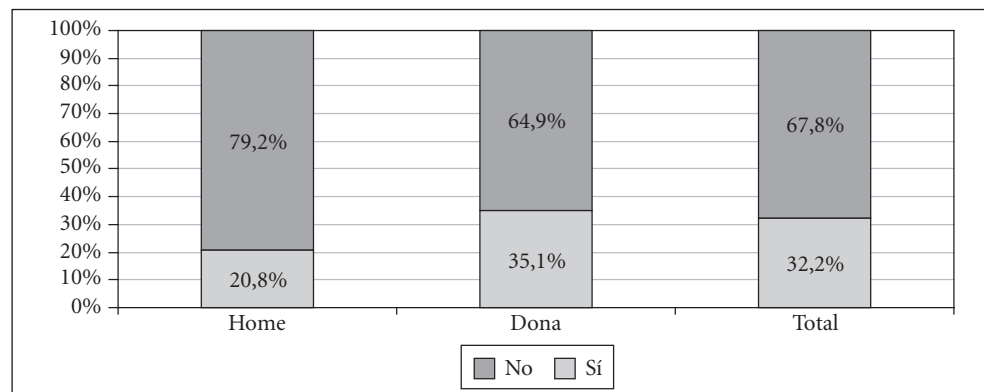

Nota: El gràfic inclou només aquelles persones que estan inactives.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Gràfic 6.

Cerca de feina per part de la població immigrada en situació d'inactivitat segons el sexe

Nota: El gràfic inclou només aquelles persones que estan inactives.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Les dades de l'enquesta posen de manifest que un 44% de la població inactiva vol tenir una feina remunerada i que un 32% està buscant feina. Per sexes, s'observa que cerca feina un 35% de les dones inactives i un 20,8% dels homes (vegeu el gràfic 6). L'anàlisi del moment en què les persones entrevistades pensen tornar a tenir una feina remunerada (vegeu la taula 18) mostra que hi ha un contingent important de joves escolaritzats (un 21% s'incorporarà al mercat de treball quan acabi els estudis), així com un perfil de dones inactives que han interromput la seva participació en el mercat de treball pel fet de tenir fills menors a càrrec seu (un 22% té previst tenir una feina remunerada tan bon punt els fills creixin). Cal destacar també el fet que gairebé un 6% dels enquestats en situació d'inactivitat projecta tenir una feina remunerada en el moment que pugui tenir els papers en regla.

Taula 18.

Moment en què la població immigrada en situació inactiva pensa tornar/ començar a tenir una activitat remunerada

	Percentatge
Quan acabi els estudis	21,1%
Quan els fills creixin	21,9%
Quan trobi un treball interessant	17,6%
Quan tingui necessitat econòmica	1,9%
Una altra possibilitat	13,4%
No crec que pugui treballar	16,5%
Quan tingui els papers en regla	5,8%
Ns/Nc	1,8%
Total	80 100%

Nota: La taula inclou només aquelles persones que estan inactives.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

LES ESTRATÈGIES DE MOBILITAT LABORAL ENTRE LA POBLACIÓ IMMIGRADA

Un 20% del total de les persones enquestades ocupades ha fet gestions per cercar una altra feina (vegeu la taula 19). No s'hi observen diferències destacades segons el sexe: un 18% dels homes, davant d'un 23% de les dones, afirmen dur a terme gestions per trobar una altra feina. Només un 24% del total de persones ocupades ha fet cursos per millorar la qualificació en els darrers dos anys.

Taula 19.

Realització de gestions per trobar una altra feina segons el sexe

	Home	Dona	Total
Sí	18,3%	23,2%	152 20,3%
No	81,7%	76,8%	596 79,7%
Total	436 100%	312 100%	748 100%

Nota: La taula inclou només aquelles persones que estan ocupades.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Trobem una relació directa entre el fet de cercar activament una altra feina i variables com el temps d'estada a Catalunya, els ingressos percebuts (vegeu la taula 20), la situació legal o la relació contractual (vegeu la taula 21). A mesura que augmenta el temps d'estada es redueix el percentatge de persones que cerca una altra feina activament. Així, només cerca feina el 12% dels qui porten més de vint anys d'estada, mentre que aquest percentatge s'incrementa a un 24% quan es tracta d'entrevistats/ades amb menys de cinc anys d'estada. Aquest fet podria posar de manifest que les persones que porten més temps d'assentament es troben en una situació laboral més estable, cosa que fa que no vulguin canviar de feina.

Així mateix, la taula 20 també mostra que com més elevats són els ingressos percebuts, menor és el percentatge de persones que fan gestions per canviar de feina. Pel que fa a la situació legal (taula 21), les persones amb nacionalitat espanyola o amb permís permanent de residència cerquen una altra feina en una proporció menor que els qui no tenen permís o disposen d'un permís de residència provisional. En la mateixa línia, la taula 21 posa de manifest que l'estabilitat laboral pot desincentivar la cerca activa d'una altra feina: només el 17% dels qui tenen contracte indefinit cerca feina.

Taula 20.

Realització de gestions per trobar una altra feina segons el temps d'estada i els ingressos

		Sí	No	Total
Segons el temps d'estada	Més de 20 anys	12,4%	87,6%	88 100%
	De 20 a 10 anys	18,6%	81,4%	125 100%
	De 9 a 5 anys	19,7%	80,3%	224 100%
	Menys de 5 anys	23,8%	76,2%	310 100%
	Total	20,3%	79,7%	748 100%
Segons els ingressos nets mensuals	No ha tingut cap ingrés	70,4%	29,6%	3 100%
	Menys de 600 euros al mes	36,5%	63,5%	92 100%
	De 601 a 900 euros al mes	20,4%	79,6%	245 100%
	De 901 a 1.500 euros al mes	16,2%	83,8%	292 100%
	Més de 1.500 euros al mes	14,5%	85,5%	74 100%
	Ns/nc	20,2%	79,8%	42 100%
	Total	20,3%	79,7%	748 100%

Nota: La taula inclou només aquelles persones que estan ocupades.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Taula 21.

Realització de gestions per trobar una altra feina segons la situació legal de residència i la relació contractual temps d'estada i els ingressos

		Sí	No	Total
Segons la situació legal de residència a Espanya	Nacionalitat espanyola	18,0%	82,0%	148 100%
	Permís permanent de residència	15,4%	84,6%	285 100%
	Permís provisional de residència	25,9%	74,1%	251 100%
	No té permís de residència	28,0%	72,0%	14 100%
	Ns/nc	25,2%	74,8%	50 100%
	Total	20,3%	79,7%	748 100%
Segons la relació contractual	Indefinida	16,6%	83,4%	305 100%
	Temporal	24,2%	75,8%	270 100%
	Sense contracte	36,8%	63,2%	43 100%
	Ns/nc	31,6%	68,4%	20 100%
	Total	21,6%	78,4%	638 100%

Nota: La taula inclou només aquelles persones que estan ocupades.

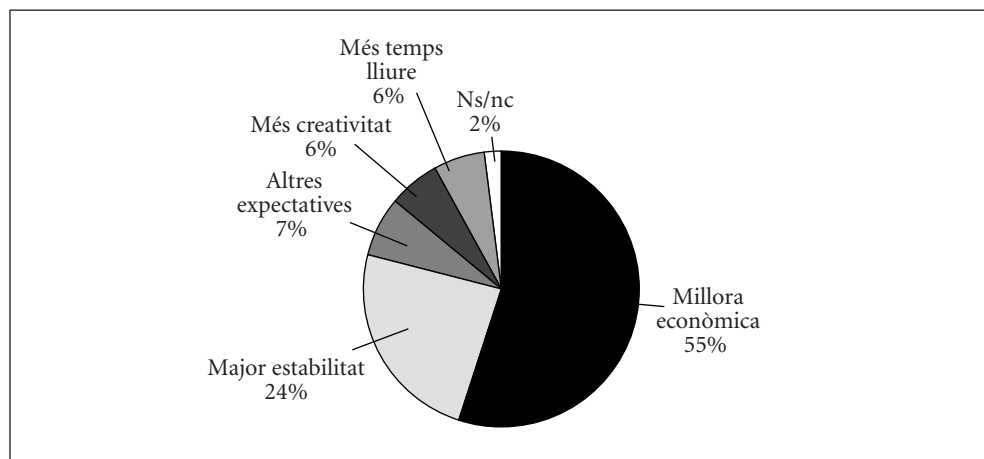
Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Aquest percentatge s'incrementa a un 24% i a un 37%, respectivament, quan es tracta de persones amb contracte temporal o sense contracte.

Pel que fa a les expectatives de la nova feina que cerca la població ocupada (vegeu el gràfic 7), l'obtenció de millora econòmica i de més estabilitat ocupen les primeres posicions i aglutinen gairebé el 80% de les respostes, amb un 55% i un 24%, respectivament.

Gràfic 7.

Expectatives de la nova feina que cerca la població ocupada

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB; Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

COMPAGINACIÓ DE LA VIDA LABORAL AMB LA VIDA FAMILIAR ENTRE LA POBLACIÓ IMMIGRADA

Un 54% de les persones ocupades admet no tenir cap dificultat a l'hora de compaginar la vida laboral amb les tasques familiars. Aquest percentatge és superior entre el col·lectiu de dones (vegeu la taula 22). Les hores setmanals dedicades a les tasques de la llar del conjunt de les persones entrevistades, creuades a partir del sexe, també posen de manifest les diferències entre homes i dones (vegeu la taula 3): mentre que el 42% de les dones fan més de vint hores setmanals, aquest percentatge es redueix al 5% quan es tracta dels homes.

Pel que fa a la distribució de les tasques domèstiques i familiars segons la persona encarregada, les diferències de gènere es posen clarament de manifest (vegeu la taula annexa 1). La manca de coresponsabilitat masculina i femenina es pot matisar si afi-

Taula 22.

Dificultat per compaginar la vida laboral amb les tasques domèstiques segons el sexe

	Home	Dona	Total
Té dificultat	35,0%	41,7%	283 37,8%
No té cap dificultat	51,0%	57,1%	400 53,5%
No hi participa	13,3%	0,9%	61 8,1%
Ns/nc	0,7%	0,4%	4 0,5%
Total	436 100%	312 100%	748 100%

Nota: La taula inclou només aquelles persones que estan ocupades.

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

nem més i distingim segons el tipus de tasca. Gairebé el 60% admet que la persona principal encarregada de l'organització de les tasques de la llar és una dona. La neteja i la cura de la roba, la neteja de la cuina, la neteja i el manteniment de la casa, la cuina i la cura dels nens menors de deu anys són activitats fortament feminitzades. En el cas concret de la cura dels infants, el fet que només un 4% de les persones entrevistades afirmi que la persona encarregada és algun familiar (que no sigui ni el pare ni la mare) indica que el pes de les xarxes familiars és reduït a l'hora de facilitar la conciliació, a diferència del que succeeix entre les famílies no immigrades.

La implicació masculina s'incrementa notablement a l'hora de fer la compra (en un 37% dels casos es fa conjuntament). Les reparacions generals de l'habitatge són una atribució eminentment masculina: en un 59% dels casos la persona principal és un home. L'administració de l'economia familiar és la tasca de la llar més repartida entre tots dos sexes: en un 39% dels casos es fa conjuntament, en un 24% correspon a una figura masculina i en un 22% a una dona.

L'opció d'externalitzar al mercat les tasques de la llar constitueix una opció residual, excepte per a les tasques de reparacions de l'habitatge (12%) i la neteja i el manteniment de la casa (gairebé el 4% disposa dels serveis d'una persona remunerada).

El repartiment de les tasques domèstiques i familiars varia segons quin sigui el nivell d'estudis de la persona entrevistada (vegeu la taula 23). A mesura que augmenta el nivell educatiu, s'incrementa el percentatge de persones que afirmen compartir la responsabilitat de les tasques entre dues persones principals, a la vegada que es redueix el percentatge de persones que sostenen que l'encarregada és una figura femenina. Així mateix, el nivell educatiu també està relacionat directament amb el fet de tenir una tercera persona (no membre de la llar) encarregada de les tasques.

Taula 23.

Persona encarregada de les tasques de la llar segons el nivell d'estudis acabats

	Sense estudis	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis superiors	Total
Persona principal masculina	4,2%	3,0%	6,0%	3,1%	47 4,4%
Persona principal femenina	72,7%	66,5%	54,7%	48,2%	615 58,6%
Ambdues persones principals	4,0%	11,2%	18,8%	26,4%	175 16,6%
Altres membres de la llar o tots junts	18,3%	18,9%	19,3%	17,0%	196 18,6%
Altres persones	0,8%	0,5%	1,2%	5,2%	18 1,7%
Total	103 100%	297 100%	450 100%	200 100%	1.050 100%

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

A l'hora de compaginar vida laboral i familiar, el temps dedicat a l'activitat remunerada és un element important. Pel que fa al tipus d'horari (vegeu la taula 24), més de la meitat (55%) fa horari partit de matí i tarda, i un 21%, horari continu de matí. Gairebé

el 3% de les persones ocupades fa horari continu de nit. S'observen diferències segons el sexe: mentre que una proporció major d'homes té horari partit, és més habitual entre les dones l'horari continu de matí o de tarda.

Taula 24.

Tipus d'horari a la feina per sexes

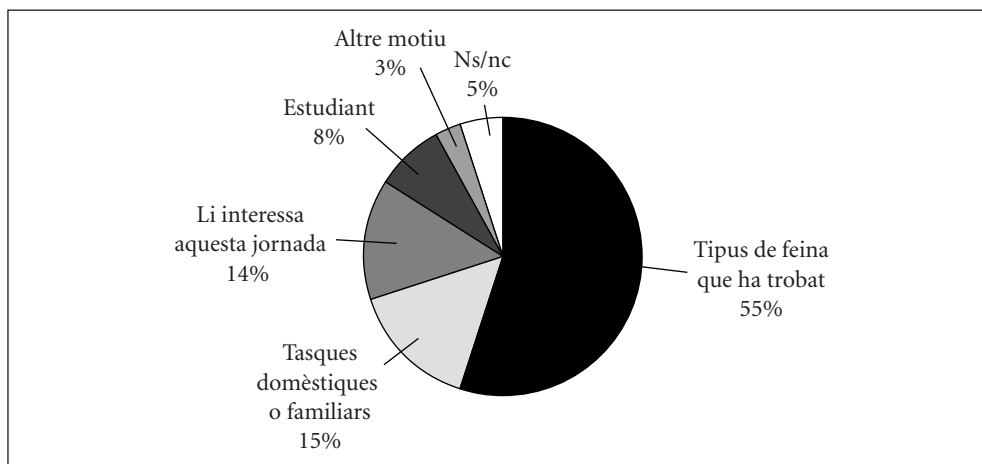
	Home	Dona	Total
Horari partit de matí i tarda	62,3%	45,8%	414 55,4%
Continu de matí	16,9%	27,5%	159 21,3%
Continu de tarda	5,9%	10,0%	57 7,6%
Continu de nit	3,6%	1,8%	21 2,9%
Continu rotatiu de matí i tarda	3,7%	8,4%	43 5,7%
Continu rotatiu de matí, tarda i nit	6,2%	3,4%	38 5,0%
Altres horari	1,4%	3,1%	16 2,1%
Total	436 100%	312 100%	748 100%

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

Un 12% de la mostra de persones ocupades té un horari a temps parcial, tal com ja s'ha comentat abans (vegeu la taula 9). Entre els qui no tenen una feina amb horari a temps complet (vegeu el gràfic 8), predomina la no voluntarietat: el 55% admet que no és tant una elecció personal sinó que es deu al tipus de feina que ha trobat. Només un 14% ha escollit l'horari a temps parcial pel fet que l'interessa aquest tipus de jornada i un 15% ho atribueix al fet d'haver d'encarregar-se de les tasques domèstiques i familiars.

Gràfic 8.

Motiu per no treballar a temps complet

Font: Elaboració pròpia. Idescat i IERMB: Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, 2006.

TAULA ANNEXA 1.

DISTRIBUCIÓ DE LES TASQUES DOMÈSTIQUES I FAMILIARS SEGONS LA PERSONA ENCARREGADA

a) Persona encarregada de l'organització de les tasques de la llar	Percentatge
Persona principal masculina	4,4%
Persona principal femenina	58,6%
Ambdues persones principals	16,6%
Altres membres de la llar o tots junts	18,6%
Altres persones	1,7%
Total	100%

b) Persona encarregada de la neteja i cura de la roba	Percentatge
Persona principal masculina	5,6%
Persona principal femenina	59,5%
Ambdós conjuntament	11,3%
Un altre o diversos membres femenins de la llar	9,2%
Un altre o diversos membres masculins de la llar	3,2%
Tots o diversos membres de la llar d'ambdós sexes	8,1%
Persona remunerada	2,7%
Persona de fora de la llar no remunerada	0,3%
Total	100%

c) Persona encarregada de la neteja de la cuina	Percentatge
Persona principal masculina	6,3%
Persona principal femenina	49,8%
Ambdós conjuntament	16,8%
Un altre o diversos membres femenins de la llar	10,4%
Un altre o diversos membres masculins de la llar	3,8%
Tots o diversos membres de la llar d'ambdós sexes	10,2%
Persona remunerada	2,4%
Persona de fora de la llar no remunerada	0,3%
Total	100%

d) Persona encarregada de la neteja i manteniment de la casa	Percentatge
Persona principal masculina	5,2%
Persona principal femenina	50,5%

Ambdós conjuntament	15,8%
Un altre o diversos membres femenins de la llar	10,9%
Un altre o diversos membres masculins de la llar	3,2%
Tots o diversos membres de la llar d'ambdós sexes	10,1%
Persona remunerada	3,9%
Persona de fora de la llar no remunerada	0,4%
Total	100%

e) Persona encarregada de cuinar	Percentatge
Persona principal masculina	8,3%
Persona principal femenina	52,8%
Ambdós conjuntament	16,4%
Un altre o diversos membres femenins de la llar	9,0%
Un altre o diversos membres masculins de la llar	3,5%
Tots o diversos membres de la llar d'ambdós sexes	8,4%
Persona remunerada	1,4%
Persona de fora de la llar no remunerada	0,2%
Total	100%

f) Persona encarregada d'anar a comprar els aliments	Percentatge
Persona principal masculina	12,5%
Persona principal femenina	29,7%
Ambdós conjuntament	36,5%
Un altre o diversos membres femenins de la llar	4,9%
Un altre o diversos membres masculins de la llar	4,1%
Tots o diversos membres de la llar d'ambdós sexes	11,6%
Persona remunerada	0,5%
Persona de fora de la llar no remunerada	0,2%
Total	100%

g) Persona encarregada de les reparacions generals de l'habitatge	Percentatge
Persona principal masculina	59,2%
Persona principal femenina	6,4%
Ambdós conjuntament	8,3%
Un altre o diversos membres femenins de la llar	1,7%
Un altre o diversos membres masculins de la llar	7,5%
Tots o diversos membres de la llar d'ambdós sexes	4,3%
Persona remunerada	11,5%

Persona de fora de la llar no remunerada	0,7%
Ns/Nc	0,3%
Total	100%

h) Persona encarregada d'administrar els diners	Percentatge
Persona principal masculina	23,9%
Persona principal femenina	22,1%
Ambdós conjuntament	38,7%
Un altre o diversos membres femenins de la llar	2,4%
Un altre o diversos membres masculins de la llar	3,8%
Tots o diversos membres de la llar d'ambdós sexes	8,7%
Persona remunerada	0,1%
Ns/Nc	0,3%
Total	100%

i) Persona encarregada dels nens menors de 10 anys	Percentatge
Pare	2,2%
Mare	57,5%
Pare i mare conjuntament	34,2%
Un altre familiar	3,8%
Altres persones	0,3%
NS/NC	1,9%
Total	100%